

RADIKALIZACE SPOLEČNOSTI & ANTISYSTÉMOVÁ DEMONSTRACE

Dne 28. 9. 2022 proběhne na Václavském náměstí v Praze demonstrace pořádaná spolkem Česká republika na 1. místě. Ten stál i za posledním velkým protestem dne 3. 9. 2022, kterého se zúčastnilo bezmála sedmdesát tisíc lidí. **Je třeba zvolit takovou komunikační strategii, která zabrání dalšímu nárůstu frustrace ve společnosti.**

Vláda musí v reakcích na demonstraci důsledně rozlišovat mezi účastníky a organizátory. Nespokojeným občanům musí trpělivě vysvětlovat své kroky, mít pochopení pro jejich zoufalství a frustrace a snažit se jim ozřejmit, jak by Českou republiku i je samotné poškodila realizace návrhů organizátorů protestu.

KVALIFIKACE KOMUNIKAČNÍHO RIZIKA **3**

V krátké době bude následovat dokument s dlouhodobými komunikačními doporučeními pro prevenci radikalizace k násilí.

Připravil Krizový informační tým
Ministerstva vnitra České republiky

Aktualizováno 25. 9. 2022

Kontext

V průběhu září, října a listopadu proběhne několik protivládních demonstrací s potenciálním dopadem na bezpečnost České republiky. **Poslední velká demonstrace 3. 9. 2022 naznačila vysokou míru nespokojenosti s dosavadním řešením krizí, jež dopadají na české občany, a ochotu nemalé části společnosti naslouchat antisystémovým subjektům, které ohrožují bezpečnost a nezávislost země.**

S ohledem na to, že Česká republika čelí souběhu hned několika závažných krizí, které se v horizontu týdnů nepodaří zažehnat, lze očekávat, že radikalizace společnosti bude pokračovat. Je proto nezbytně nutné **zvolit takovou komunikační strategii (a přijmout taková opatření), která zabrání dalšímu nárůstu frustrace ve společnosti, její polarizaci a násilné radikalizaci.**

Společenská situace

Emoce ve společnosti jsou v současnosti silnější než reálné ekonomické problémy domácností. Ty jsou palčivé – zatím – jen pro určitou část. Doba tvrdých dopadů teprve nastane.

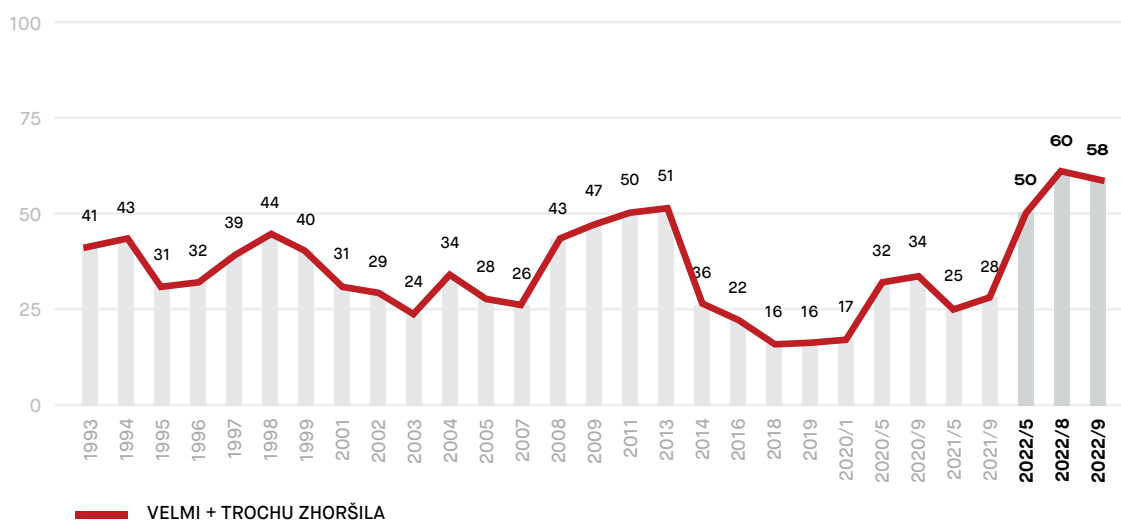
Nynější vnímání situace veřejností také umocňuje frustraci, zvyšuje sledovanost zpravodajství a velmi posiluje představu, že konec všech problémů nastane s příchodem jara.

Vysoká míra frustrace má v českém kontextu za následek buď rezignaci na sledování dění a politické situace, nebo – u určité části lidí – opačný extrém, tedy podporu antisystémových subjektů.

Zhoršení ekonomické situace domácností v posledním roce vnímá nejvíce lidí za posledních 30 let. Dnes je to kolem 60 % domácností, což je o 10 % více než v době finanční krize kolem roku 2010.

SROVNÁNÍ FINANČNÍ SITUACE DOMÁCNOSTI S LOŇSKÝM ROKEM

„V porovnání se situací před 12 měsíci, myslíte si, že se finanční situace Vaší domácnosti:“

ZDROJ: STEM

“Myslíte si, že se vláda dostatečně snaží zabránit výraznému nárůstu chudoby v naší zemi?”

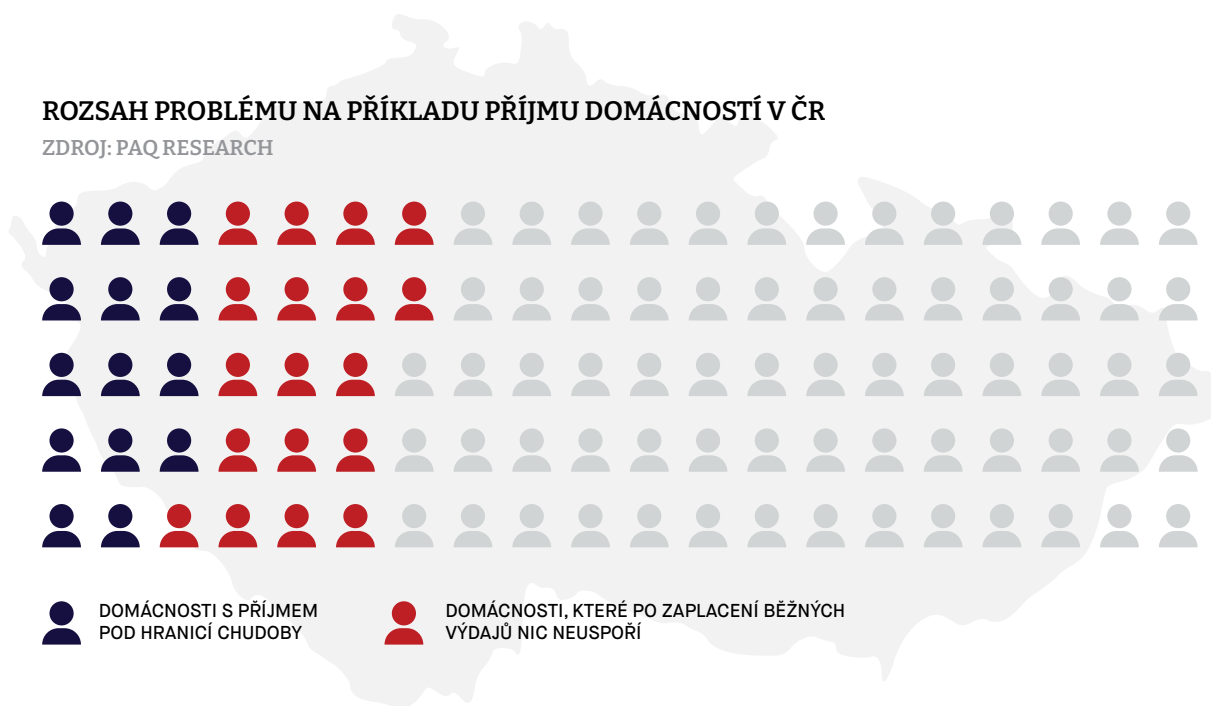
Určitě ano
 Spíše ano
 Spíše ne
 Určitě ne

ZDROJ: STEM

ROZSAH PROBLÉMU NA PŘÍKLADU PŘÍJMU DOMÁCNOSTÍ V ČR

ZDROJ: PAQ RESEARCH

Komunikační cíle

1

Ubezpečit nespokojené občany, že vláda rozumí jejich obavám z dalšího vývoje a má připravenou paletu protikrizových opatření.

2

Oslabit společenskou podporu antisystémových subjektů a jejich destruktivních návrhů.

Vláda musí nespokojenou část společnosti ubezpečit a přesvědčit, že vnímá její obavy z budoucnosti, respektive z dopadů – nejen – energetické krize a pracuje na protikrizových opatřeních, která pomohou českým občanům důstojně projít těžkým obdobím a současně posílí bezpečnost, nezávislost a prosperitu České republiky.

Velmi rizikové až kontraproduktivní by naopak bylo, kdyby se vláda soustředila toliko na kritiku a delegitimizaci organizátorů demonstrací, případně protestů jako takových. Taková komunikace by působila panicky. Navíc by mohla dále posílit všeobecné povědomí o narrativech organizátorů a přidat jim na důležitosti a významu.

Jako účelné se proto jeví, aby vláda při reakcích na demonstrace důsledně rozlišovala mezi účastníky a organizátory. V komunikaci je žádoucí striktně od sebe tyto dvě skupiny oddělit, rozdíl mezi nimi konkrétně a opakovaně pojmenovávat a záměrně

prohlubovat. Nespokojeným občanům je třeba trpělivě vysvětlovat své kroky, projevovat pochopení pro jejich zoufalství a frustraci a snažit se jim ozřejmit, jak by Českou republiku i je poškodila realizace návrhů organizátorů. **O organizátorech demonstrace je vhodné se vůbec jmenovitě nezmiňovat a předcházet tak jejich nechtěné propagaci.**

i

Shromáždění za účelem vyjádření politických postojů k současnému vedení země. 28. 9. 2022, Praha – Václavské náměstí

Oficiálním svolavatelem je občan Ladislav Vrabel, organizátory jsou Jiří Havel a Ladislav Vrabel^[1] s jejich iniciativou Česká republika na 1. místě. Jedná se o tytéž osoby, které stály za demonstrací konanou 3. 9. 2022 na Václavském náměstí. Organizátoři ve stejném termínu plánují obdobné demonstrace i v dalších městech (Brno, Ostrava, Plzeň, Liberec, České Budějovice, Uherské Hradiště, Karviná, Havířov atp.).

Deklarovaným účelem organizátorů je pomocí opakovaných demonstrací prosadit tzv. plán obnovy České republiky^[2] spočívající v nahrazení stávající vlády vládou dosud nepřesněných „odborníků“.

Z hlediska avizovaných podporovatelů demonstrace se ohlašovatelům podařilo sešikovat pestrý soubor osob s anti-systémovým a mnohdy proruským postojem. Jedná se o kritiky někdejších proti-covidových opatření, konspirační teoretiky, aktivisty nebo odpůrce Evropské unie.

Mezi podporovateli lze dále nalézt i osoby s významnou úlohou na kvazi-mediální scéně, členy radikálně populistických politických stran nebo zástupce pro-ruských domobran. Značný personální překryv lze v tomto ohledu vysledovat zejména se stranou Právo Respekt Odbornost (PRO) Jindřicha Rajchla.

Na kvazi-mediální scéně, potažmo pro-kremelských komunitách sociálních sítí, je iniciativa Česká republika na 1. místě vydatně podporována a amplifikována. Za narativy na její podporu lze označit tvrzení, že vláda protestující plošně nálepkuje jako proruské elementy a pomíjí oprávněné důvody k nespokojenosti občanů, popřípadě že její kroky jsou nedostatečné, záměrně nebo nezáměrně chybné a ožebračují obyvatele.

Organizátoři formálně nahlásili, že shromáždění se zúčastní 500 osob. S ohledem na skutečnost, že se jejich poslední demonstrace zúčastnilo více než 50 000 lidí, lze očekávat, že skutečný počet účastníků bude odpovídat spíše vyšším násobkům oficiálně uvedeného čísla. Kvalifikovanější odhad předpokládané účasti v současné době nelze učinit.

[1] Viz: <https://www.naprvnimiste.cz/organizatori/>

[2] Viz: <https://www.naprvnimiste.cz/#plan-obnovy>

Kvalifikace komunikačních rizik

RIZIKO	MÍRA HROZBY [2]	INDIKÁTORY [3]	OPATŘENÍ KRIT	DALŠÍ OPATŘENÍ [4]
1	Zanedbatelná hrozba	Situace je klidná , je klidná, o tématu se ve veřejném prostoru komunikuje fakticky a korektně a hrozba, že by se to změnilo, je zanedbatelná (je to téma, které není kontroverzní / není o něj zájem); zanedbatelné dopady v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku.	Není nutné komunikovat. Ale je vhodné komunikovat průběžně, preventivně a proaktivně a poskytovat informace a data k tématu	Podpora mediální gramotnosti.
2	Mírná hrozba Je vhodné, nikoliv však nutné komunikovat	Hrozí zmatení veřejnosti a neshoda na cílech a opatřeních, znejistění veřejnosti, nárůst obav a pochyb (např. je to komplikované téma s potenciálem rozdělit společnost), téma zatím nerezonuje na kvazi-mediální scéně dopady do oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku jsou zatím zanedbatelné.	Je žádoucí komunikovat průběžně, preventivně a proaktivně a poskytovat informace a data k tématu.	Podpora mediální gramotnosti, zapojení nevládního sektoru v úsilí tzv. „očkovat“ lidi proti dezinformacím apod. (např. formou online her), koordinovat / informovat ÚV a další relevantní instituce.
3	Střední hrozba Je velmi žádoucí komunikovat	Hrozí nadměrná pozornost mainstreamových médií a dezinterpretace situace , které mohou zneužít anti-systémoví aktéři a/nebo příslušníci radikálně-populistické části politického spektra. Situace má potenciál vyvolat či již vyvolala nenávistné reakce a veřejné akce s dopadem na bezpečnost a veřejný pořádek, vč. porušování zákona (přestupky), zatím pod kontrolou P ČR (koná v souladu se svými pravomocemi). Šíří se dezinformace (zatím nepronikly výrazně do seriózních/důvěryhodných médií/kanálů), tématu se živě věnují systémoví aktéři a/nebo příslušníci radikálně-populistické části politického spektra.	Last-minute prebunking na sociálních sítích, lines to take/ memo komunikátorům ve státní správě, briefingy pro vybraná média /odborníky, zapojení mluvčích hlav / podporovatelů.	Relevantní složky (CHH MV, P ČR / další bezpečnostní složky) konají v souladu se svými pravomocemi; lze vypracovat reporty (CHH MV, další) o situaci s riziky + doporučeními; lze vypracovat různá právní stanoviska (MV dělá, např. jak se má P ČR stavět k určitému problému, např. šibenice) apod., dát vědět ÚV (koordinovat)
4	Silná hrozba Je nutné komunikovat	Dezinformace pronikly do seriózních/důvěryhodných médií/kanálů (tj. je to téma, které rezonuje); anti-systémoví aktéři a/nebo příslušníci radikálně-populistické části politického spektra téma aktivně zneužívají, dochází k častému porušování zákona (přestupky i vážnější trestné činy, výhrůžky, šíření poplašné zprávy, aktivizace nelegálních ozbrojených spolků apod.); je silně pravděpodobné zapojení cizí moci.	Na prebunking je pozdě, je třeba intenzivně komunikovat: odhalovat manipulativní techniky nepřítele a debunkovat, provést tzv. naming and shaming; zaslat lines to take všem, adresovat podprahové obavy (stát to má pod kontrolou apod.). Spolupráce s platformami (Meta, Google), příp. s Evropskou službou pro vnější činnost a dalšími zahraničními partnery na koordinaci/amplifikaci sdělení. Koordinovaná medializace opatření bezpečnostních složek/ justice ve stíhání a vyšetřování trestné činnosti.	Relevantní složky (CHH MV, P ČR / další bezpečnostní složky) konají v souladu se svými pravomocemi mj. k potlačování trestné činnosti; lze svolat jeden z mnoha výborů BRS (zpravodajský, pro hybridní působení, pro zahraniční bezpečnost apod.), případně i samotnou BRS; lze vypracovat analytické zprávy (MV ve spolupráci se zpravodajskými službami) s vyhodnocením rizik apod.
5	Akutní hrozba Je nutné komunikovat velmi aktivně	Nastalo akutní ohrožení bezpečnosti a veřejného pořádku (násilí, střety, útoky na bezpečnostní složky, terorismus) a narušování demokratického zřízení státu; je prokazatelné zapojení cizí moci.	Robustní komunikace, spolupráce s platformami, zahraničními partnery.	Dle potřeby lze svolat BRS, vyhlásit nouzový stavu, případně učinit další zákonná opatření k omezení negativních dopadů situace apod. Pokud mezinárodní / obranná rovina pak spolupráce s MZV / MO.

Obsahově aktualizováno 27. 7. 2022

[2] Tj. jak závažná bude situace, když nebudeme komunikovat. Přehled je orientační a není nutné, aby se vyskytovaly všechny indikátory současně.

[3] A to podle mediálního šíření (na dezinformační-scéně/v seriózních médiích), dopadů v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku, vč. dopadů na ústavněprávní uspořádání státu (např. protesty, porušování zákona, narušování demokratických procesů apod.).

[4] Nekomunikační, pouze pro přehled doplňujících opatření (některá opatření jsou dlouhodobá a přesahují trvání jednotlivých kauz/komunikačních kampaní).

Vaše dotazy jsme připraveni
zodpovědět na adrese
krit@mvcv.cz